

PETER EINARSSON
Tel & fax 0477 401 60
E-post peter.einarsson@ekolantbruk.se

29 november 2006

Till
Jordbruksverket
Växtodlingsenheten
helene.strom@sjv.se

Monsantos ansökan om marknadsgodkännande för soja 40-3-2

Ert Dnr 37-9293/06

Ekologiska Lantbrukarna anser inte att några herbicidresistenta grödor ska godkännas för odling inom EU, eftersom det är en teknik som motverkar såväl svenska som europeiska miljömål.

Det svenska miljömålet för bekämpningsmedel i jordbruket är mycket tydligt. Resthalterna i miljön ska reduceras till nära noll och deras påverkan på ekosystemen till en försumbar nivå. Detta mål är inte möjligt att nå utan en kraftig reduktion av användningen. Även i EU-samarbetet finns en uttrycklig ambition att minska beroendet av kemisk bekämpning i jordbruket.

Regeringen bör därför säga nej till den föreliggande ansökan från Monsanto gällande Roundup-resistent soja, och även tydliggöra att detta nej grundas i ett principiellt avståndstagande från tekniken som sådan. Därav följer att Jordbruksverket redan i sitt yttrande till EFSA bör inta samma hållning.

Herbicidresistens marknadsförs av genteknikindustrin som en möjlighet att minska den kemiska ogräsbekämpningen och/eller gå över till mindre miljöskadliga herbicider. Detta är redan i sig en tveksam miljövinst, eftersom helt icke-kemiska alternativ redan finns. Miljöpåverkan vid odling av herbicidresistenta grödor ska inte i första hand jämföras med miljöpåverkan vid konventionell odling med andra herbicider, utan med miljöpåverkan vid bästa kända teknik, dvs förebyggande och mekaniska metoder.

I den mån en miljövinst överhuvudtaget existerar med herbicidresistenstekniken är den därtill mycket kortsiktig. Praktiskt taget hela odlingen bygger på ett enda preparat, glyfosat (Roundup). Det skapar ett mycket starkt selektionstryck som bara kan jämföras med det som uppstår i fruktodlingar och andra miljöer där samma totalbekämpningsmedel används regelbundet år efter år. Redan efter tio års användning av herbicidresistenstekniken i USA ser man därför tydliga tecken på storskalig resistensbildning mot glyfosat i en rad av de besvärligaste ogräsen i majs, soja och bomull – de tre grödor där herbicidresistenta sorter används. Liknande rapporter finns även från Argentina och Brasilien (i soja).

Weed Science Society of America driver en databas där utvecklingen kan följas i detalj (www.weedscience.org). Där finns idag belägg för glyfosatresistens i ett tiotal ogräsarter. De allra flesta fallen kan kopplas till odlingen av herbicidresistenta grödor, och alla utom två har upptäckts efter år 2000.

Rapporter från odlingsrådgivare i USA tyder på att resistensproblemen oftast inte möts genom att man upphör med odlingen av herbicidresistenta grödor, utan genom att man utöver glyfosat även sprutar riktade herbicider mot de glyfosatresistenta ogräsen. Det leder till en bekämpningsmedelsanvändning som sammantaget blir högre än före övergången till herbicidresistenta grödor. Rådgivarna har även noterat att den återkommande glyfosatanvändningen tenderar att gynna just de mest svårbekämpade ogräsen. Den återkommande totalbekämpningen leder till att många mer känsliga ogräs helt försvinner, varvid de mest konkurrenskraftiga får ökade möjligheter att breda ut sig.

Utvecklingen av herbicidresistenstekniken har nästan uteslutande drivits av en handfull stora kemiföretag i uppenbart egenintresse och utan hänsyn till samhällets långsiktiga miljömål. Den är en teknisk återvändsgränd som redan kostat lantbruket stora pengar både i missriktad forskning och i förlorad utveckling mot långsiktigt uthålliga lösningar.

EU-länderna har fortfarande chansen att lära av andra länders misstag istället för att upprepa dem. Svenska regeringen har en etablerad position i EU-kretsen som föregångare i bekämpningsmedelsfrågor, och därmed ett särskilt ansvar för att förhindra att herbicidresistenstekniken släpps in i Europa.

/Enligt uppdrag
Med vänlig hälsning

Peter Einarsson